

2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

ЯНГИ

Ижтимоий-сиёсий газета

ЎЗБЕКИСТОН

№ 156 (1217), 2024 йил 6 август, сешанба

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

РАҶОБАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА ГАЛДАГИ ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 5 август куни раҷобатни ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирлар тақдимоти билан танишиди.

Иқтисодиётта давлат аралашувини камайтириш, ийрик монополияларни тийб турниш бўйича қилинётган ишлар рақобат мухитига ижобий таъсир қильмоқда. Ҳусусан, сўнгги беш йилда 25 тадан ортиқ товарлар бўйича рақобатни чекловчи эксклюзив хукуқлар бекор қилинди. Давлат иштирокидаги корхоналар 42 фонзга камайиб, тадбиркорлик субъектлари сони 1,6 барбор кўпайди.

Ўтган йилда “Рақобат тўғрисида”ги қонун янги таҳтирга қабул қилинди. Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар хукуқларини химоя қилиш қўмитасига ҳимматча таъсиркан ваколатлар берилди. Шу асосида олиб борилган ўрганишларга кўра, айrim ташкилотларда рақобатга зид қарорлар қабул қилиш, тўғридан-тўғри шартномалар тузи, савдо устун мавқедан фойдаланиш каби ҳолатлар бор.

Шу боис, соҳадаги ишлар қамрови ва самардорларигина ошириш мақсадиди Рақобатни ривожлантиришни концепцияси ишлаб чиқилди. Ўнда иқтисодиётта давлат иштирокини камайтириш, бозорга киришини эркинлаштириш, тадбиркорларга тенг шароитлар яратиш бўйича нафбатдаги қадамлар белгиланади.

Масалан, тадбиркорлик субъектларининг бозорларга эркин киришини қўйинлаштирувчи норматив-хукуқий моддалар ва ортиқча талаблар бекор қилинади. Тартибга солиш юкини қисқартишга қаратилган

иқтисодиёттаги давлатни чекловчи эксклюзив хукуқ, имтиёз, преференция ва ингилликлар бекор қилинади.

Давлат органлари ахборот тизимларини ўзаро интеграция қилиш орқали ижтимоий аҳамиятга эга маҳсулотлар нархлари шаклланиси занжирининг барча бўғинларини рақами мониторинг қилиш йўлга кўйилди.

Рақобатга қарши келишув ва хатти-харқатлар, тил биринчириш ҳолатлари ҳақида маълумот тақдим этган шахсларни ошкоргич этиласлик муюфотлаш тизими жорий этилади.

Умуман, мазкур концепция самарасида энергетика, нефть-газ, сув хўжалиги, йўл кўриши, темир йўл ва аэропорт хизматлари каби қатор соҳаларда 17 турдаги давлат монополиясини босқичма-босқич тутагиши чора-ларни кўрилади. Давлат ҳаридларида рақобатга

иқтисодиёттаги давлатни чекловчи эксклюзив хукуқ, имтиёз, преференция ва ингилликлар бекор қилинади.

Ташкилотларда рақобатга зид қарорлар қабул қилиш, тўғридан-тўғри шартномалар тузи, савдо устун мавқедан фойдаланиш каби ҳолатлар бор.

Шу боис, туман даражасида бу масалаларга масъул тизим яратиш режалаштирилмоқда. Таклифга кўра, 208 та туман ва шаҳар Ободонлаштириш бошқармаларида ички йўлларни сақлаш хизматлари ташкил қилинади. Улар энг зарур 4 турдаги маҳсус техника билан таъминланади. Бунинг учун бюджетдан тегиши маблаг ажратиш кўзда тутиятила.

Таҳлилларга кўра, йўлларни сақлашга йўналтирилган маблаг

ТАРАҚКИЁТ ОДИМЛАРИ

СИРДАРЁДА ЯНГИ ТАЖРИБА БЎЙ КЎРСАТМОКДА

Энди ёғоч гранулаларидан
фойдаланиб электр олиш мумкин

Тамаддун бир жода турниб қолмайди.
Дунё яратилгандан шундай: бутун янгилик сифатида ҳайратингиши оширган воқеа эртага янада тақомиллашиб, ривожланиб бораверади. Ақл, зakovat, қолаверса, ҳаёт талаби инсоннитни янги марраларга ундишверади, изланшига чорлайверади. Энергетика соҳасидаги жараён худди шундай ривожланди, тақомиллашиди ва бутун ҳам жадал тараққий этмоқда.

Энергия ишлаб чиқаришда асқатувчи газ, кўмур ва нефть захираси камайиб бориши мукобил энергетика манбаларини излаб топиши замин яратди. Натижада

“яшил” энергия атамниш кувват захиралиридан фойдаланиш кўлами тобора кентайиб бормоқда. Бу ҳозирги шиддатли давр талаби. Ана шу шиддат

иқтисодиёти ва ҳалқимиз турмуш шароитига ҳам яққол кузатилмоқда. Табиийки, соҳанинг келажаги ва ҳаётимизнинг ахралас қисмига айланган “яшил” энергетикадаги ислоҳотлар натижасида ҳозиргача ишга туширилган 2,4 гигаваттли 10 та қўёш ва шамол электр станицаси хисобига жорий йилнинг ойли ойда 1,6 миллиард киловатт “яшил” энергия ишлаб чиқарилди.

Давоми 3-бетда

Долзарб Мавзу

ЯШИРИН ИҚТИСОДИЁТ

ИМКОНИЯТНИ ЧЕКЛАБ, НОМУТАНОСИБИКЛАР КЕЛТИРИБ ЧИҚАРАДИ

Турли давраларда ҳаётимиздаги ўзгаришлар ҳақида фикр юритамиз. Айтайлик, яширин иқтисодиёт, хуфиёна иқтисодиёт ёки ноконуний иқтисодиёт тўғрисида ҳар кимнинг ўзига яраша тушунчasi бор. Ҳозир одамлар қайси соҳада фаолият юритишидан қатъи назар, кўплаб иқтисодий термінларни яхши ўзлаштириб олган. Экспорт ва импорт, инфляция даражаси, тарифларни юритиш, физ ставкалари, кредитларни каби бошқа атамалар ҳар бир даврада сўзсиз айланади. Булар, табиийки, одамларда иқтисодий, хукуқий тушунча ортиб бораётганидан далолат. Шуларин инновация олиб, норасими, яширин ва ноконуний иқтисодиёт тўғрисида фикр юритишни мақсад қилдик.

Бугун яширин иқтисодиёти statistik баҳолаш билан боғлиқ қатор муаммалар мавжуд. Яширин иқтисодиётнинг ҳажми, тармоқ ҳамда соҳалардаги улушини statistik баҳолаш долзарб масаласи. У мураскаб жараёнларни ўз ичига олади. Бинобарин, мамлакат макроиктисодий кўрсаткичларини шакллантирища яширин иқтисодий фаолият хисобига олинмаслиги ва унда маълумотлар қамрови тўлиқлиги таъминланмаслиги statistik маълумотлардан

Давоми 4-бетда

ИЧКИ ЙЎЛЛАРНИ САҚЛАШ ВА ТАЪМИРЛАШГА ОИД ТАКЛИФЛАР ТАҚДИМОТ ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 5 август куни ички йўлларни сақлаш ва таъмирлашга оид таклифлар тақдимоти билан танишиди.

Мамлакатимизда жами 184 минг 582 километр автомобиль йўли бор. Шунданд қарийб 142 минг километр ички йўлларни таъмирлашади.

Сўнгти тўрт йилда ички йўлларни таъмирлашади 15 триллион сўм ажратилган. Махаллаларда, чекка қишлоқларда ҳам кўулалар равон бўлиб, аҳоли фаронлигига хизмат қильмоқда. Лекин уларни сақлашга масъул тизим йўйиди.

Чунки Автомобиль йўллари кўмитаси давлат ва ҳалқаро аҳамиятдаги йўл ҳамда кўприклар билан шугулланади. Ички йўл ва кўприклар эса маҳаллий ҳоқимларни

балансида. Ҳозирги кунда 43 минг километр ички йўллар таъмирлашади ҳолатда, 2 минг 354 та кўприкнинг “егаси” анниқ эмас.

Шу боис, туман даражасида бу масалаларга масъул тизим яратиш режалаштирилмоқда. Таклифга кўра, 208 та туман ва шаҳар Ободонлаштириш бошқармаларида ички йўлларни сақлаш хизматлари ташкил қилинади. Улар энг зарур 4 турдаги маҳсус техника билан таъминланади. Бунинг учун биринчириш ҳудудий бошқармаларни ишини жонлантириш, кадрлар малакасини ошириш зарурлиги кўрсатади.

Шунингдек, қўмита фаoliyatiни жамоатчиликка ошириш ва оммавий ахборот восиларида ёртишини кучайтириш кераклиги ҳам айтилди. Бу қонун бузилишининг олиниш, шаффоффик ва ҳалоллик мухитини шакллантириш нуқтаи назардан мухим экани таъкидланди.

Чунки Автомобиль йўллари кўмитаси давлат ва ҳалқаро аҳамиятдаги йўл ҳамда кўприклар билан шугулланади. Ташкилларга кўра, йўлларни сақлашга йўналтирилган маблаг

ЎЗА

Ўзбекистон – Қозогистон:
**МИНГ ИЙЛЛАР
ҚАҶРИДАН
НУР СОЧАЁТГАН
ДЎСТЛИК ЁЃДУСИ**

Мулоҳаза

ҮҚИШНИ КЎЧИРИШ

Нега кўпчилик давлат олийгоҳларида үқишни истайди?

Мамлакатимизда олий таълим мусассалари талabalari учун ўқишини кўчириш бўйича аризалар қабул қилинди. Амалдаги тартибига кўра, жаҳондаги 15 июлдан 5 августга қадар давом этиши белгиланди. Қоидалар аниқ, бу бўйича тақорор эслаб ўтиришга хожат йўқ, назаримизда.

Жараён давомидаги кимдир хориждан ўқишини кўчириш учун ҳужжат топшириди, кимдир эса онларни шароитидан келиб чиқиб, яни юртимизнинг бир худудидан бошқа ҳудудига кўчгани сабабли ўқишини ҳам кўчиришга мажбур. Бироқ яна бир тоифа борки, улар хусусий университетлардан давлат олий таълим мусассаларида ўқишини кўчирмокни бўлган талабалар.

Аслида, давлат олийгоҳлари ва хусусий олийгоҳлар мавзуси анча катта ҳамда баҳс-мунозараларга бой. Дунёдаги энг машҳур университетларнинг асосий қисми хусусий. Улар факатнина жойлашган мамлакатининг ўқишини кўчирмокни бўлган талабалар.

Аслида, давлат олийгоҳлари ва хусусий олийгоҳлар обўйисидан ҳам, маънавий реалитетлардан ҳам ажralib қолиши ҳеч гап эмас. Айнан шу ҳаракатчалик тифайли бу олийгоҳлар дунёнинг турли бурчакларидан обитуриентларни ўзига оҳанробадай тортиди, уларда таълим олиши миллионларнинг орзусига айланади. Яъни уларга ишонч ниҳоятда баланд.

Давоми 5-бетда

Нуқтаи назар

ҲУДУДЛАР БРЕНДИ

3

ТАРАҚҚИЁТ ОДИМЛАРИ

СИРДАРЁДА ЯНГИ ТАЖРИБА БҮЙ КҮРСАТМОҚДА

► Бошланиши 1-бетда

**Сардор ТОЛИБОЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мұхбери**

Энди ёғоч гранулаларидан фойдаланиб электр олиш мүмкін

Саноат учун энг қуладай хомаше

Дарахт екиб, бөг яратыш эзгулик ва улугорлик рамзи. Айниқса, халқымыз орасыда дарахт екин қадрланади. Хар ишнинг ўзига яраша машакқати бўлганидек дарахт парваришиларнинг ҳам сир-синоати бор. Айниқса, шўй ва тупроқ унумдорлиги жуда паст жойларда бу ишнинг машакқати иккни карда ошиди.

Дунёдаги энг тез ўсувчи дарахт ҳақида эшпиттган инсон борки, павловниянг ноёб хусусияти, қандай шароити ривожланисига, албатта, қизиқади. Сўнгги йилларда кулогимизга номи қўп чалинади бу дарахт юртнишни музикимиз шароитига ҳам мослаштирилиб, ундан кераки мақсадларда фойдаланимокда.

Плантациялар учун кўчут етказиб бериш, экин ҳамда парваришиш билан боғлик юмушларнинг ўз вақтида ва сифат-

тераги ҳамда 200 гектарга 250 минг туп павловния) тез ўсувчи кўчут экилиши ва томилишиб сугорилиши кўзда тутилган. МЧЖ 2025 йил охиригача бу ишларни ниҳоясига етказилиши режалаштирилган.

Энди ўз-эзидан савол тутилади: павловния ўсимлиги бизнинг икilmiga қандай мослаштирилмоқда, уни парваришиш жараёнда нималарга ётибор берни керак?

Бугун Мирзаобод туманида плантация ташкил килиш учун ажратилган ердан 157 гектарга павловния, 216 гектарга калифорния тераги экилди, — деди МЧЖ иш бошқарувчиси Комилхон Саидов. — Колган кисмига кузги ва баҳорги мавсумда кўчут экилди. Асосий вазифамиз — кўчут экини ҳамда парваришиш. Бу дарахт танаси янада мустаҳкамга бақувват ўсими учун иккни йил давомидан тубидан кесилади. У кечаки сугорилиди. Сабаби, сув соювқ бўлиши керак. 5-6 йилда ишлаб чиқаришга тайёр

Хуллас, лойиха ортида энергия олиш билан бирга бошқа мақсадлар ҳам бор. Қола-верса, 1028 гектар майдондаги ўрмонни кўз оддинизга келтириб кўрин.

Тежамкорлик — замон талаби

Мирзаободда сув танқис. 1028 гектарни сугориш анича кўйин масаласи. Удадорон мутахассислар бунинг ҳам чорасини топибди.

Ўсимликлар томичлатиб сугорилмоқда, — деди Мирзаобод тумани сув етказиб бериш давлат мусасасасини мутахассиси Фозил Юсуфалиев. — Бунинг учун бу ҳовуз қазилиб, 6 та трансформатор ўрнатилган. Сув тежовини технологиялар ёрдамида 2 миллион 700 кубагча сув, 150 тоннага ўчит, 30 тоннага ёнлиги, 700 миллион сўмликкача ишин кучи тежалиши кутильади.

“Ҳисобини билмаган ҳамендидан айрилар”, деганиларидек сувга талабинган йилдан йилга ортиб бориши ундан тўғри ва унумли фойдаланишини талаб қилимоқда. Бугун томичлатиб сугориш тизимидағи ютуқлар кувонарли. Бу тизимиңг қамрови кенгайли бора, қанча сув тежалишини тасавур килиб кўрин.

Одамлар бандлиги тъминланмоқда

Бир ташаббус ортида минглаб инсонлар тақдирни ётди, десак, муболага бўлмайди. Бугун Бахористон ҳудудида 4 мингта якин фуқаро бор. Уларнинг тириклигидек, асосан, чорвачилиидан. Ер унумдориги пастилиги учун одамлар томорқасидан самарали фойдалана олмайди.

Лойиҳа доирасидан мавсумда 400 нафардан 600 нафарга ишчи кучи жалб этилди. Бугун доимий иш ўрни 60 дан ошик.

— Бу лойиҳа ишга тушгандан бери шу ерда меҳнат қилияпган. Биз катори маҳалламизнинг аксариати қишилари ҳам иш билан тъминланди. Барча шароит яратилган,

ли бажарилишини тъминлаш мақсадида мазкур ўйналишида етарилача таҳрибага эга “Dripflex” маъсулити чекланган жамияти билаш шартина тузилган.

Шартномага мувофиқ, ажратилган ерга 2 миллион 914,4 минг туп (шундан 800 гектарга 2 миллион 666,4 минг туп калифорния

бўлади. Бугун мамлакатимизда унинг Шан Тонг тури етиширилмоқда. Мазкур тур бошқаларида қаранганди иқлимишига мос. Соювқа, иссиқка, курғоқчиликка, касалликларга чидамли, танаси тўғри ва тез ўсади.

Яна бир жиҳати — маҳсулдорлиги юқори ҳамда сифатли. Кесилгандан сўнг тез

Шунга қарамай, ҳали бу борада фойдаланылаётган имкониятларимиз анчагина. Айтайлик, бугун күчлилик Қизилкум чўлида “Динозаврлар қироли” колдиклари топилганидан бехабар. Ваҳоланки, улар ҳаттоқи тираннозаврлардан ҳам ийрик мавжуд бўлган. Мазкур турнинг номида “Ulughbegsawus uzbekistanensis” мавжудлиги динозаврларнинг миңтақамизга алоқадорлигини билдиради ва улардан маркетинг кампанияси сифатида фойдаланишга имкон яратади. Яни улар ас этган ҳудуд логотити ишлаб чиқилиб, динозаврлар мавзусидаги кўнгилочар мусасасалар (парклар, музейлар ва бошқалар) ташкил этилса бўлади. Шу

билан бирга, замонавий технологик имкониятлардан фойдаланган ҳолда динозаврлар склади дронлар шоусини ва ранги голограммалар кўришинидаги визуал кўргазмаларни ҳам ўтказиш мумкин.

Сурхондар вилоятининг гўзал туманидаги лойиҳа эса ана шу ўзга мақсадларга муносиб хисса кўшиши билан аҳамиятилди. Яни бу ердаги 1028 гектар майдондан парваришишга тез ўсувчи дарахтлар ёғочи ёрдамида электр энергияси ишлаб чиқариш тажрибаси йўлга қўйилиади.

Сирдарёнинг Мирзаобод туманидаги лойиҳа эса ана шу ўзга мақсадларга муносиб хисса кўшиши билан аҳамиятилди. Яни бу ердаги 1028 гектар майдондан парваришишга тез ўсувчи дарахтлар ёғочи ёрдамида электр

энергияси ишлаб чиқариш тажрибаси йўлга қўйилиади.

Бухоро бебо мъеморий мероси туфайли ўзини “Юз гумбази шаҳар” сифатида таниши мумкин. Қадимий шаҳар иншоотлари орасидан Чор Минор мадрасаси, Пой Калон макмусаси, Мир Араб мадрасаси каби тарихий бойликларимиз бор. Шаҳарнинг ислом дунёсидағи аҳамиятни намоиш этувчи видеоматериалларни кўлайтириш ва уларни халқаро томошибонлаб каналлар орқали тарқатиш яхши самара беради. Бу билан мазкур шаҳар ҳар бир мусулмон ҳайтида камиди бир марта ўнграт қилиши керак бўлган зиёрато манзил сифатида янада машҳур бўлади.

“Ўзбекистон — 2030” стратегиясида юртизига хорижий сайджар сонини 15 миллионга, ичи сайджар сонини 25 миллионга, ўнретурнизм бўйича келдиганилар сонини 3 миллионга ошириш кўзда тутапланни иноватба олсан, бу борадаги ишлар кўлуманини кенгайтириш хаётий заруратга айланни лозим.

Статистик маълумотларга кўра, жорий йилнинг олти ойида

Ўзбекистонга 3,5 миллиондан ортиқ чет эллик туристик мақсадда ташриф бўйрган. Бу рақам ўтган йилнинг мос

даврига нисбатан 415,6 мингта ёки 13,3 фоиз ошгани

эътиборга молик. Чунки туризм нафақат мамлакатни танитишида, балки иқтисодиёт ривожи ва одамлар даромади ошишида ҳам катта аҳамият касб этади.

мамлакатларнинг энг рагбатардо жиҳатларини аниқлаш ва уни сайдёхлар учун ўзига хос туризм йўналши сифатида тадқим этиш амалиётидир. Сода айтганда, у муйин ян жойнинг табиий ёхуд маданий ажратиб турдиган хусусиятиларни тарғиблаштириб.

Худудлар брендингидек ижодкорлик мухом ўрин тутади. Сабаби, мавжуд салоҳият ривожлантириш ва тарғиботга мухтож. Бу орқали янги диккатга сазовор жойлар очилиб, бутун дунёга овозга қилинади. Ишга қанчалик ижодий ёндашился, у одамларнинг сайдёт қилиш манзилини танландига қарориги шунчалик кучли тасъиғи килиади. 2022 йилда 900 миллиондан ортиқ сайджар халқаро туризм даромадлари 1 трillion АҚШ долларига етганни бунинг тасдиғидир. Таширни буричилар сони ортиб ташвишларни сайджарни ташкилга сизифати ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Расмий ҳужжатларда “ҳудудий брендинг” деб аталувчи мазкур усул шаҳар ёки

шархи сайджарни ташкилга сизифати ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бетакор.

Ўзбекистоннинг катор ҳудудлари дунёга

машҳур. Хусусан, Наманган дунёга “тўлар

шархи” сифатида ўзини намоён қўйлан бўлган.

Албатта, кортимиз табиати бет

